

Brigita Švédská, zakladatelka řádu, mystička

narozena: kolem r. 1303 ve Finstadu u Uppsaly, Švédsko

zemřela: 23. července 1373 v Římě, Itálie

patronka poutníků; za pokojnou smrt

Brigita, která vešla do dějin jako zakladatelka řádu brigitek, přišla na svět kolem r. 1303 v jihošvédském Finstadu u Uppsaly. Už od svého sedmého roku života měla vidění ukřižovaného Ježíše. Když bylo Brigitě 13 let, vdala se na přání otce - matka už zemřela - za 18letého šlechtice Ulfa Gudmarssona, kterému darovala ve šťastném manželství čtyři syny a čtyři dcery. Pro svou mimořádnou dobročinnost a zbožný způsob života požívala Brigita všude nejvyšší vážnosti.

V 32 letech, po nástupu svého příbuzného Magna na švédský trůn, byla povolána do Stockholmu za dvorní dámu jeho mladé královny, kterou po tři léta učila a vychovávala. V té době s výchovou jejích synů pomáhal student Niels Hermansson, pozdější biskup a světec. Brigita na královském dvoře poznala také obtíže politiky a roztržténost Evropy. Pobyt její rodiny ve Stockholmu skončil s bolestnou ztrátou syna Gudmara, který zemřel asi v deseti letech.

Po společné pouti do Santiaga de Compostela se uchýlil Brigitin manžel do cisterciáckého kláštera, kde zemřel už r. 1344. Po smrti muže měla Brigita různá vidění. V nich nazýval Kristus Brigitu „svou nevěstou“ a vyzýval ji, aby byla jeho prostřednicí. Brigita sepsala všechny tyto události ve švédštině, později byly přeloženy do latiny. Král Magnus Eriksson daroval r. 1346 mystičce jeden ze svých statků ve Wadsteně v jižním Švédsku, kde zřídila Brigita klášter, první dům svého nového brigitského řádu. Brigita vypracovala pro společenství řeholnic řeholi, která byla doplňkem řehole augustiniánské. Spolu se svou dcerou Kateřinou Švédskou, která byla později rovněž svatořečena, odešla Brigita r. 1349 do Říma a působila tam ve svém řádu. Podporována Kateřinou, která jí stála věrně po boku, snažila se zakladatelka řádu v dalších 24 letech neúnavně o rozšíření své řehole, pro niž dostala r. 1370 v Římě potvrzení od papeže Urbana V. Na Kateřininy urgencye potvrdil papež Urban VI. Brigitinu řeholi r. 1378 ještě jednou.

Po pouti do Svaté země zemřela Brigita Švédská brzy po svém návratu do Říma 23. července 1373. Velká bojovnice za mravnost byla pochována zprvu v Římě, o rok později přenesla její dcera Kateřina ostatky zakladatelky řádu do Wadsteny, kde našla Brigita místo svého posledního odpočinku. Kateřina se rozhodující měrou podílela na tom, že byla její matka už v r. 1391 prohlášena papežem Bonifácem IX. za svatou. Stojí za zmínku, že je dnes na německé půdě už jenom jeden Brigitin klášter: Altomünster na východ od Augšpurku. Řeholnice přišly v roce 1487 do bývalého benediktinského kláštera, který založil kolem r. 750 poustevník Alto. Kostel, poslední dílo slavného barokního architekta Johanna Michaela Fischera, je jednou z nejneobvyklejších církevních staveb.

Papež Jan Pavel II. ji 1.10. 1999 prohlásil za patronku Evropy a zdůvodnil to slovy: "Svým hlubokým procítěním tajemství Krista a Církve se zapojila v mimořádně kritickém okamžiku dějin Církve do budování jejího společenství. Z Brigity vyzařuje prorocká síla. S jistou otevřeností hovoří ke knížatům a papežům. V zájmu mravní obrody křesťanstva a duchovenstva nešetří přísnými napomenutími."

Znázorňování: jsou různá znázornění zakladatelky řádu Brigity Švédské. Lze ji vidět jako poutnici s holí a lahví, pak jako abatyši s berlou, také jako řeholnici u psacího pultu s perem v ruce (epitaf v Germánském národním muzeu v Norimberku), často také při přijímání jejích vidění. V kostele S. Maria Novella v Římě zachycuje freska ze 14. století Brigitu při vizi Ježíšova narození.

Pozdvihnutí mysli ku Kristu Spasiteli

Bud' veleben, můj Pane Ježíši Kriste: Tys předpověděl svou smrt a při poslední večeři jsi podivuhodně proměnil chléb ve své drahocenné tělo a dal jsi ho z lásky apoštolům na památku svého svatého umučení; a tím, že jsi jim svými drahými rukama umyl nohy, dal jsi jim příklad pokory a ukázal svou velikou poníženost.

Čest tobě, můj Pane Ježíši Kriste: Tvé nevinné tělo prolévalo v úzkosti před utrpením a smrtí krvavý pot, a přece jsi dokonal naše vykoupení, jak sis to vzal za úkol, a tím jsi jasně ukázal svou lásku k lidskému pokolení.

Bud' veleben, můj Pane Ježíši Kriste: Tys byl veden ke Kaifášovi, a ačkoli jsi soudce všech, ponížil ses a dal se předvést před Pilátův soud.

Sláva tobě, můj Pane Ježíši Kriste: Tys strpěl posměch, když jsi byl oděn purpurem a korunován ostrým trním, a snášel jsi s velikou trpělivostí, když plivali do tvé slavné tváře, zavázali ti oči, a když nečisté ruce ničemu surově tloukly tvůj obličej a hlavu.

Chvála tobě, můj Pane Ježíši Kriste: Tys dopustil s takovou trpělivostí, aby tě přivázali k sloupu, hrozně zbičovali a celého zbroceného krví tě odvedli před Pilátův soud jako nevinného Beránka.

Čest tobě, můj Pane Ježíši Kriste: Celé tvé slavné tělo bylo zkrvavené a tys byl odsouzen k smrti na kříži; s bolestí jsi nesl kříž na svých ramenou, a když tě zběsilci přivedli na místo umučení a vzali ti šat, přibili tě na kříž, a tys to tak chtěl.

Neustálá čest tobě, můj Pane Ježíši Kriste: Tys ve své veliké tísní láskyplně a odevzdaně pohlédl na svou vznešenou matku, která nikdy nezhrěšila a nikdy nesouhlasila ani s nejmenším hříchem, a tys ji těšil a svěřil svému učedníkovi, aby ji věrně opatroval.

Věčně bud' veleben, můj Pane Ježíši Kriste: Tys ve svém smrtelném zápasu milosrdně slíbil zločinci, který se na tebe obrátil, nebeskou slávu, a tím jsi dal všem hříšníkům naději na odpuštění.

Věčná chvála tobě, můj Pane Ježíši Kriste, za každou hodinu, kterou jsi v největší hořkosti a úzkosti protrpěl na kříži pro nás, hříšníky; tehdy palčivá bolest z tvých ran pronikala tvou duši a krutě probodávala tvé nejsvětější srdce až do chvíle, kdy se zastavilo a tys šťastně vydechl naposled a nakloniv hlavu odevzdal ses pokorně do rukou Boha, svého Otce, a pak tvé mrtvé tělo vychladlo.

Bud' veleben, můj Pane Ježíši Kriste: Ty jsi svou drahocennou krví a nejsvětější smrtí vykoupil duše a milosrdně je přivedl z vyhnanství zpět k věčnému životu.

Bud' veleben, můj Pane Ježíši Kriste: Tys dopustil, aby ti byl pro naši spásu kopím probodnut bok a srdce, a proudem jsi vylil ze svého boku drahocennou krev a vodu, abys nás vykoupil.

Sláva tobě, můj Pane Ježíši Kriste: Tys chtěl, aby tvoji přátelé sňali tvé požehnané tělo s kříže a aby spočinulo na rukou tvé matky, plné bolesti; tys dovolil, aby tvé tělo zavinula do pláten, aby bylo pochováno v hrobě a aby ho tam hlídali vojáci.

Věčná čest tobě, můj Pane Ježíši Kriste: Tys třetího dne vstal z mrtvých a ukázal ses živý svým vyvoleným svědkům, a po čtyřiceti dnech jsi vystoupil před očima mnohých na nebesa a uvedl tam na čestné místo své přátele, které jsi vysvobodil z říše zemřelých.

Jásot a věčná chvála tobě, Pane Ježíši Kriste: Tys poslal Ducha svatého do srdcí svých učedníků a roznítil v nich nesmírnou božskou lásku.

Bud' veleben, chválen a oslavován navěky, můj Pane Ježíši Kriste: Ty ve svém nebeském království sedíš na trůně ve slávě svého božství a žiješ přitom jako člověk se všemi nejsvětějšími údy, které jsi přijal z těla Panny Marie; a tak přijdeš v soudný den, abys soudil duše všech živých i mrtvých. Neboť ty žiješ a kraluješ s Otcem a Duchem svatým na věky věků. Amen.

Ze »Zjevení svaté Brigity« (Oratio 2: Revelationum S. Birgittae libri, 2, Romae 1628, pp. 408-410)

Bože, tys provázel svatou Brigitu různými životními cestami, a když rozjímala o umučení tvého Syna, dals jí poznat moudrost kříže; nauč i nás, ať za všech životních okolností dovedeme vždycky hledat tebe. Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků.